

به نام پروردگار مهربان

کنکور جدید رشته تجربی
به همراه سوالات کنکور ۹۷

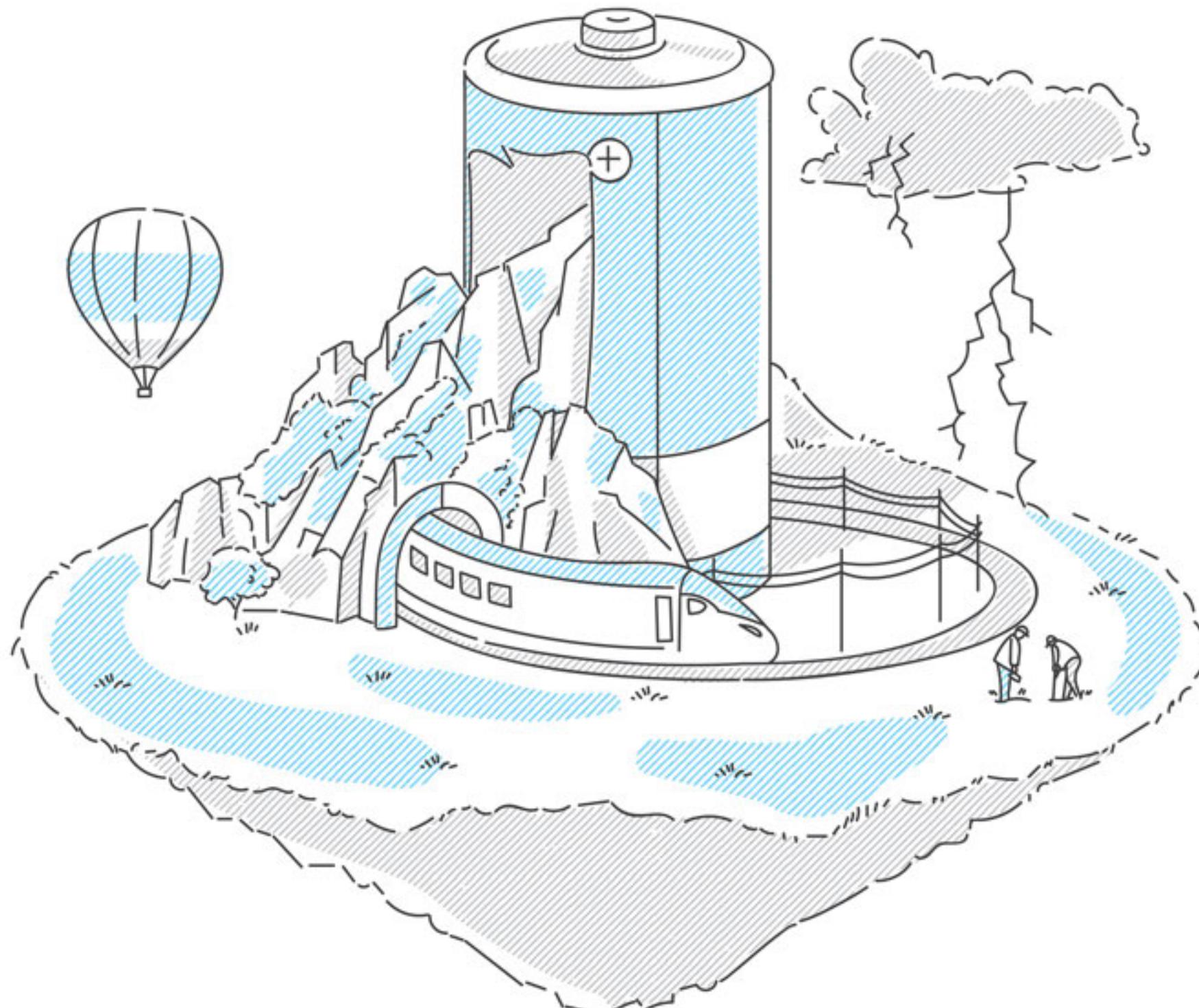

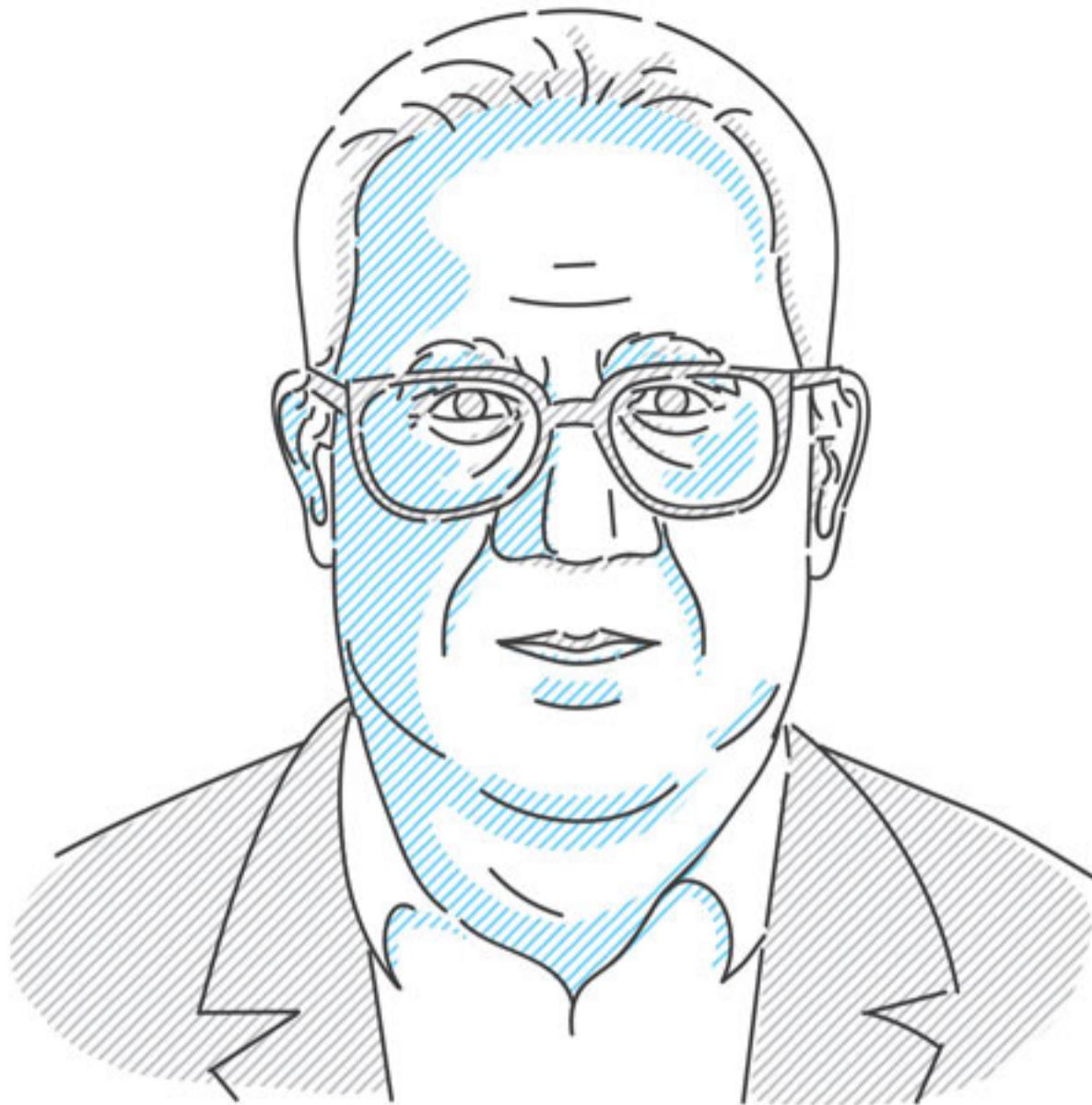
فیزیک جامع

جلد سؤال پایه دهم پایه یازدهم

نصرالله افضل • مصطفی کیانی • کاظم اسکندری • یاشار انگوتوی

مدیر و ناظر علمی گروه فیزیک: نصرالله افضل

استاد دکتر نعمت‌الله گلستانیان

در سال ۱۳۱۳ خورشیدی در کرمان زاده شد و در شش سالگی به مکتب رفت. در دوران کودکی برای کمک به خانواده به کارهایی مانند شاگرد بنایی، کندن قنات، مکانیکی و نجاری پرداخت. دوره اول دبیرستان را در کلاس شبانه در حالی گذراند که صبح‌ها در اداره روزنامه و عصرها در چاپخانه کار می‌کرد. «گرچه در زندگی مادی دچار کمبودهایی بودم، اما به زندگی چنان امیدوار بودم و همیشه ایمان داشتم فردا بهتر از امروز است.» (نقل از دکتر گلستانیان). در سال ۱۳۳۲ خورشیدی به استخدام آموزش و پرورش درآمد و در بندرعباس مشغول کار شد. در سال ۱۳۳۴ خورشیدی دیپلم مقدماتی دانشسرای عالی را اخذ کرد و به تدریس درس‌های فیزیک، شیمی، هندسه و زبان پرداخت. او در ایام جوانی از ورزش و پرداختن به موسیقی و خوشنویسی و مطالعه غافل نبود. در سال ۱۳۳۸ خورشیدی در دانشگاه صنعتی امیرکبیر و دانشسرای عالی (دانشگاه تهران) قبول شد و آن را انتخاب کرد تا معلمی را پیشه کند. او با رتبه اول از این دانشگاه فارغ‌التحصیل شد. در سال ۱۳۴۵ مدرس دانشسرای عالی شد و در سال ۱۳۴۸ برای گذراندن دوره دکتری الکترونیک با دریافت کمک تحصیلی به پاریس رفت و در سال ۱۳۵۱ با درجه «بسیار افتخارآمیز» دکتری الکترونیک گرفت. دکتر نعمت‌الله گلستانیان در سال ۱۳۷۹ پس از ۴۷ سال تدریس درخشان و پژوهش در دوره‌های ابتدایی، دبیرستان و دانشگاه به افتخار بازنیستگی نائل شد. او در سال ۱۳۹۶ دار فانی را وداع کرد.

دکتر نعمت‌الله گلستانیان استادی نامدار، بالاخلاق و بسیار مسئول بود و همواره دغدغه عشق و خدمت به کشور عزیزمان ایران را داشت. دکتر گلستانیان، استادان و معلمان بسیار برجسته‌ای را تربیت کرد. ایشان حدود ۳۰ اثر ارزشمند تالیف، ترجمه و مقاله را به جامعه علمی و فیزیک ایران عرضه داشته است.

یادشان گرامی

مقدمه

شما دانشآموزان گرامی که اکنون در آخرین سال تحصیلی دورهٔ دبیرستان هستید، طی همهٔ فراز و نشیب‌هایی که در سال‌های تحصیلی خود داشته‌اید، به خوبی می‌دانید که تلاش مستمر و منظم یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت تحصیلی است. پس اکنون نیازی دوچندان به تلاش و برنامه‌ریزی دارید. امسال علاوه بر این که مفاهیم درسی سال دوازدهم را پیش رو دارید، باید هر آن‌چه در سال‌های دهم و یازدهم آموخته‌اید را مرور و تقویت کنید. از این‌رو حجم برنامهٔ درسی‌تان در این سال تحصیلی افزایش چشم‌گیری خواهد داشت و برنامهٔ منظم و منطقی درسی و سخت‌کوشی می‌تواند در این مسیر به شما کمک بسیاری کند. اما داشتن کتابی با کیفیت مناسب نیز عامل مهم دیگری در تکمیل موفقیت شما است. از این‌رو باید به شما برای انتخاب این کتاب تبریک بگوییم؛ چراکه شما کتابی را برگزیده‌اید که مؤلفان آن کوشیده‌اند هر آن‌چه شما برای توفیق در کنکور و ورود به دانشگاه نیاز دارید را فراهم کنند.

بخش‌های این کتاب

- ۱ ساختار آموزشی منطقی و مناسب با فصل‌های کتاب‌های سال دهم و یازدهم.
- ۲ سؤال‌های کنکورهای سراسری و تست‌های تألیفی و شبیه‌سازی شده با کنکور
- ۳ تیپ‌بندی تست‌ها و رعایت روند آموزشی از ساده به دشوار در هر تیپ‌بندی.
- ۴ پوشش تمام و کمال و موبه‌موی تمرین‌ها، فعالیت‌ها، مسئله‌ها و تصویرهای کتاب درسی
- ۵ تست‌های یک گام فراتر و ترکیبی برای رسیدن به صدرصد.
- ۶ درسنامه‌های جامع و مفهومی همراه با مثال‌های آموزشی.
- ۷ پاسخ‌های ابرتشریحی مفهومی و گام‌به‌گام با ارائهٔ روش‌های تستی گوناگون و مفهومی
- ۸ راهبردهای آموزشی بسیار مفید، نکته‌ها، یادآوری‌ها و تذکرهایی که از آن‌ها لذت خواهید برد.
- ۹ آزمون‌های دو سطحی در پایان هر فصل

چگونه از این کتاب استفاده کنیم؟

توصیه می‌کنیم در هر بخش این کتاب، گام‌های زیر را به ترتیب بردارید:

گام اول: مفاهیم کتاب درسی را مطالعه و مرور کنید. سپس تمرینات کتاب را حل کنید.

گام دوم: درسنامهٔ بخش مربوطه را به دقت مطالعه و خلاصه‌نویسی کنید.

گام سوم: تست‌هایی را که با علامت مشخص کرده‌ایم پاسخ دهید و حتماً پاسخ تشریحی و راهبردهای مربوط به آن‌ها را با دقت مطالعه کنید. در این مرحله، مفاهیم آموزشی این بخش در ذهنتان ثبیت می‌شود.

گام چهارم: سایر تست‌های بخش را پاسخ دهید. سعی کنید به ترتیب شمارهٔ تست‌ها پیش بروید تا از روند ساده به دشوار آن بیشتر لذت ببرید.

گام پنجم: تست‌های یک گام فراتر را پاسخ دهید. این تست‌ها مناسب دانش‌آموزانی است که برای صدرصد خیز برداشته‌اند.

گام ششم: پس از پایان فصل، حتماً آزمون‌های مربوطه را پاسخ دهید. در بیشتر فصل‌ها دو آزمون برایتان طراحی شده است؛ آزمون اول، استاندارد و آزمون دوم کمی دشوارتر است.

قدرتانی

لازم است که از همه همکاران مهره‌ماهی گرامی ام که هر یک سهم به سزاگی در به ثمر رسیدن این کتاب داشته‌اند، سپاسگزاری کنم از...

◀ جناب آقای احمد اختیاری مدیر فرزانه انتشارات مهره‌ماه و استاد محمدحسین انوشه مدیر شورای تألیف که از تجربه بسیار غنی خود در زمینه نشر و تألیف، مؤلفین را بهره‌مند ساختند.

◀ خانم مریم تاجداری که برای صفحه‌آرایی بی‌نقص این کتاب زحمت فراوان کشیدند.

◀ خانم لاله بهادری مسئول دلسوز ویراستاری و آقایان مجید ساکی، حسن محمدی، روزبه اسحاقیان، آروین قوی‌دل و آرین عبدالله سراج‌زاده و خانم‌ها مهدیه اسکندری، یگانه هراتی، پرنیان علیجانی، پریسا نوری، زهرا فروغی، شکیبا خداداده و سمانه میری برای کمک به ویراستاری کتاب.

◀ همکاران واحد هنری خانم‌ها سمیرا مختاری و الهام اسلامی اشلقی و آقایان حسین شیرمحمدی، حسام طلایی و محسن فرهادی برای طراحی زیبایی کتاب

◀ خانم الهام پیلوایه، مسئول فنی و همچنین جناب آقای سasan اسدی که رسم شکل‌های کتاب را به عهده داشتند.

◀ خانم فرزانه قنبری مدیر روابط عمومی

◀ آقای امیر انوشه مدیر توانمند سایت و همکارانشان

از استادان محترم و دانش‌آموزان گرامی تقاضا دارم، گروه فیزیک انتشارات مهره‌ماه را از نقطه نظرات سازنده و پیشنهادهای خود بهره‌مند سازند.

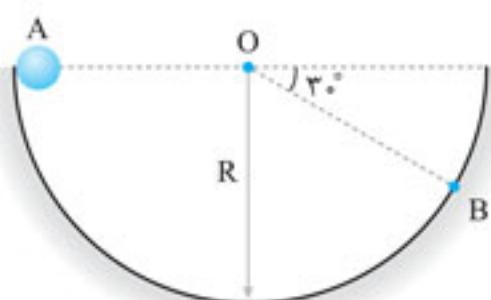
نصرالله افضل

مدیر و ناظر علمی گروه فیزیک

فهرست

۷	فصل ۱: فیزیک و اندازه‌گیری
۲۵	فصل ۲: کار، انرژی و توان
۶۹	فصل ۳: ویژگی‌های فیزیکی مواد
۱۱۷	فصل ۴: دما و گرما
۱۶۹	فصل ۵: الکتریسیتۀ ساکن
۲۲۱	فصل ۶: جریان الکتریکی و مدارهای جریان مستقیم
۲۶۷	فصل ۷: مغناطیس و القای الکترومغناطیسی
۳۷۳	کنکور ۹۷
۳۷۹	پاسخ نامه کلیدی

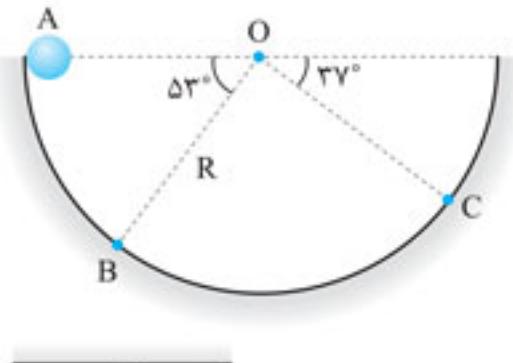
۳۷۸. مطابق شکل رو به رو، گلوله‌ای درون یک نیم‌کره بدون اصطکاکی به شعاع $R = 20\text{ cm}$ از نقطه A بدون سرعت اولیه رها می‌شود. تندی این گلوله در نقطه B چند متر بر ثانیه است؟

$$(g = 10\text{ m/s}^2, \cos 37^\circ = \frac{\sqrt{3}}{2})$$

$$\sqrt{2} (2)$$

$$1(1)$$

$$\sqrt{3} (3)$$

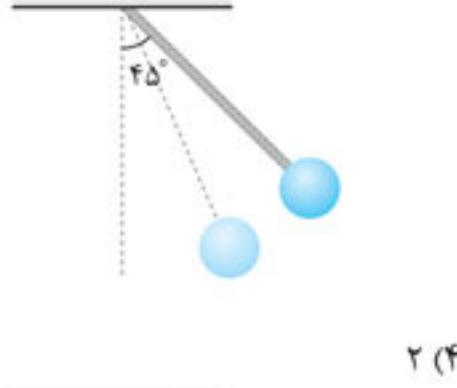
۳۷۹. در شکل رو به رو، گلوله‌ای از که A درون نیم‌کره بدون اصطکاکی بدون سرعت اولیه، رها می‌شود. تندی گلوله در نقطه B چند برابر تندی آن در نقطه C است؟ ($\cos 27^\circ = 0.8$)

$$\sqrt{\frac{3}{4}} (2)$$

$$\sqrt{\frac{4}{3}} (1)$$

$$\sqrt{\frac{4}{5}} (4)$$

$$\sqrt{\frac{5}{4}} (3)$$

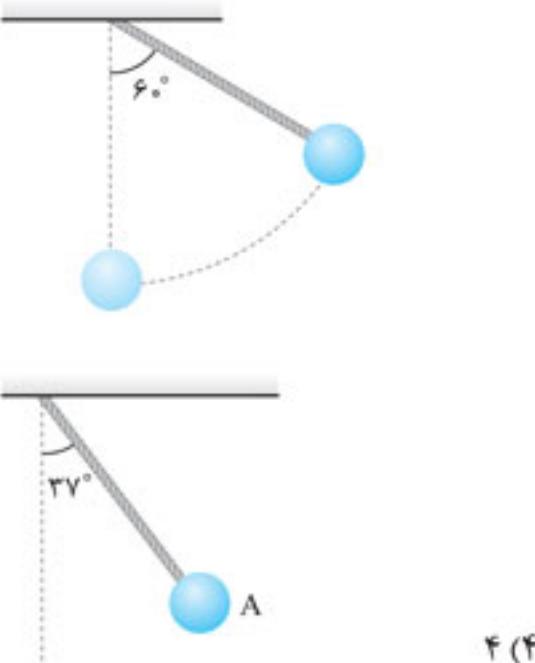
$$2(4)$$

۳۸۰. یک آونگ ساده با بیشینه انحراف 45° حول وضع تعادلش نوسان می‌کند. (مانند شکل مقابل). بیشینه انرژی پتانسیل گرانشی آونگ $U_{\max}$ و بیشینه انرژی جنبشی آن $K_{\max}$ می‌باشد. برابر است با: (از مقاومت هوا صرف نظر کنید و پایین‌ترین نقطه مسیر آونگ مبدأ انرژی پتانسیل گرانشی (کنکور زیرخاکی) است).

$$\sqrt{2} (3)$$

$$1(2)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} (1)$$

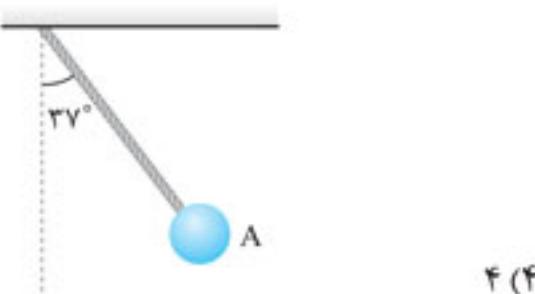
$$4(4)$$

$$\sqrt{2} (2)$$

$$1(1)$$

$$2\sqrt{2} (4)$$

$$2(3)$$

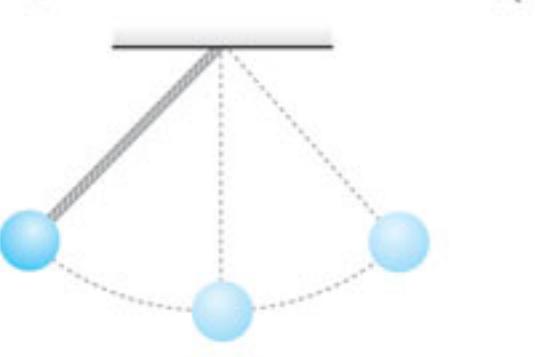

۳۸۲. مطابق شکل مقابل، آونگی به طول $1/25\text{ m}$ ، با تندی v از وضعیت نشان داده شده (نقطه A) عبور می‌کند، کمترین مقدار v چند متر بر ثانیه باشد تا ریسمان بتواند به وضعیت افقی برسد. (از مقاومت هوا صرف نظر شود) (تجربی ۹۳)

$$\sqrt{5} (3)$$

$$2\sqrt{5} (2)$$

$$2(1)$$

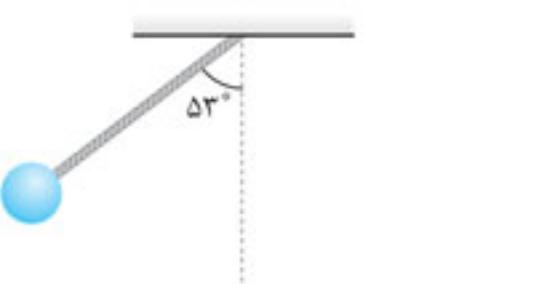
۳۸۳. آونگی به طول $1/6\text{ m}$ در حال نوسان است. وقتی گلوله آونگ از پایین‌ترین نقطه مسیر می‌گذرد، تندی اش 4 m/s است. زاویه راستای نخ با خط قائم وقتی گلوله با بالاترین نقطه مسیر می‌رسد، چند درجه است؟ ($g = 10\text{ m/s}^2$ و مقاومت هوا ناچیز است). (ریاضی خارج ۸۷)

$$30 (2)$$

$$45 (1)$$

$$90 (4)$$

$$60 (3)$$

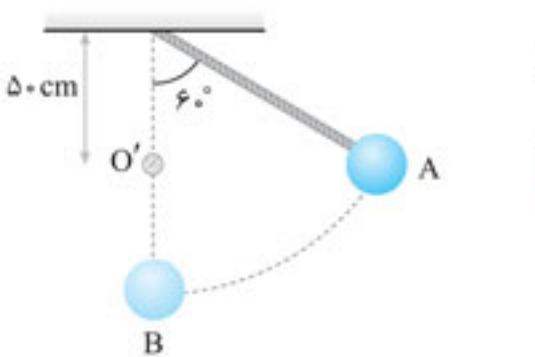
۳۸۴. در شکل مقابل، گلوله آونگ از نقطه A رها می‌شود و با تندی v از پایین‌ترین نقطه مسیر می‌گذرد. هنگامی که تندی گلوله به $v\sqrt{2}/2$ می‌رسد، زاویه نخ با راستای قائم چند درجه است؟ (از مقاومت هوا صرف نظر شود). ($\cos 37^\circ = 0.8$, $\sin 37^\circ = 0.6$ و $\cos 53^\circ = 0.6$) (ریاضی ۹۳)

$$45 (2)$$

$$60 (1)$$

$$30 (4)$$

$$37 (3)$$

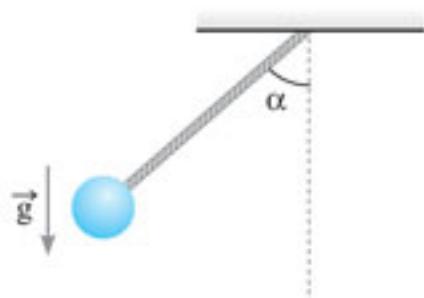
۳۸۵. آونگ ساده‌ای به طول یک متر 60° از راستای قائم منحرف کرده. رها می‌کنیم. نخ آونگ در لحظه عبور از نقطه B در نقطه O' که 50 cm زیر O است به میخی برخورد می‌کند. اگر مقاومت هوا ناچیز باشد، حداقل زاویه انحراف در طرف دیگر آونگ چند درجه است؟ (کنکور زیرخاکی)

$$60 (2)$$

$$30 (1)$$

$$120 (4)$$

$$90 (3)$$

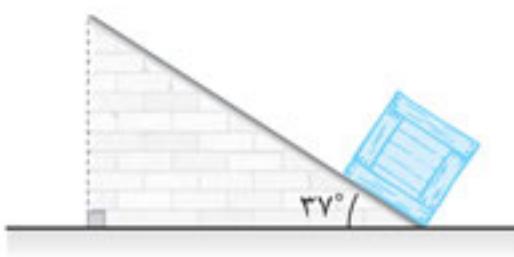
۳۸۶. مطابق شکل آونگی به طول L را از وضع تعادل به اندازه زاویه α منحرف کرده و بدون سرعت اولیه رها می‌کنیم. با صرف نظر از اتلاف انرژی بیشینه تندی آونگ در طول مسیر کدام است؟

$$\sqrt{2Lg(1-\cos\alpha)} \quad (2)$$

$$\sqrt{2Lg(1-\sin\alpha)} \quad (4)$$

$$\sqrt{2Lg\cos\alpha} \quad (1)$$

$$\sqrt{2Lg\sin\alpha} \quad (3)$$

۳۸۷. مطابق شکل جسمی روی یک سطح شیبدار بلند و بدون اصطکاک از پایین آن با تندی 20 m/s پرتاب می‌شود. حداکثر جابه‌جایی جسم روی سطح شیبدار چند متر است؟ ($\cos 37^\circ = 0.8$, $g = 10\text{ m/s}^2$)

$$\frac{80}{3} \quad (2)$$

$$40 \quad (4)$$

$$\frac{100}{3} \quad (1)$$

$$50 \quad (3)$$

۳۸۸. دو جسم A و B بر روی دو سطح شیبدار بدون اصطکاک که به ترتیب با سطح افق زوایای 30° و 60° می‌سازند، از یک ارتفاع بدون سرعت اولیه رها می‌شوند و با تندی‌های v_A و v_B به پایین سطح می‌رسند. در این صورت $\frac{v_A}{v_B} = \frac{\sqrt{3}}{2}$ کدام است؟

$$\sqrt{3} \quad (4)$$

$$10 \quad (3)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{2} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{3}}{3} \quad (1)$$

۳۸۹. کدام یک از گزینه‌های زیر نادرست است؟

۱) وقتی یک جسم روی سطح شیبداری، مماس بر سطح و به سمت بالا پرتاب می‌شود، کار نیروی عمودی تکیه‌گاه صفر است.

۲) در جابه‌جایی افقی یک جسم، کار نیروی وزن صفر است.

۳) وقتی تندی یک جسم ثابت است، برایند نیروهای وارد بر آن صفر است.

۴) وقتی یک جسم در شرایط خلاً رو به بالا پرتاب می‌شود، انرژی پتانسیل گرانشی آن افزایش و انرژی جنبشی آن کاهش می‌باید.

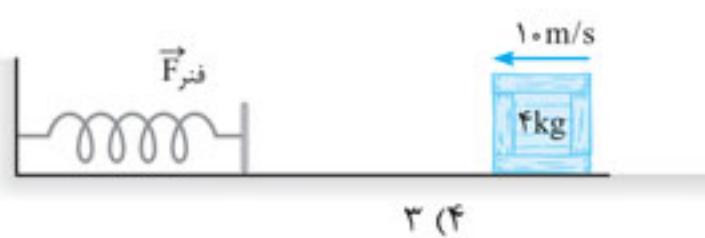
۳۹۰. در شکل رویه‌رو جسمی به جرم 400 g از نقطه A روی یک مسیر بدون اصطکاکی پرتاب می‌شود. این جسم در ادامه مسیرش با فنری برخورد می‌کند. حداکثر انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر چند ژول است؟ (فرض کنید جسم از سطح جدا نمی‌شود).

$$100 \quad (2)$$

$$80 \quad (4)$$

$$112 \quad (1)$$

$$88 \quad (3)$$

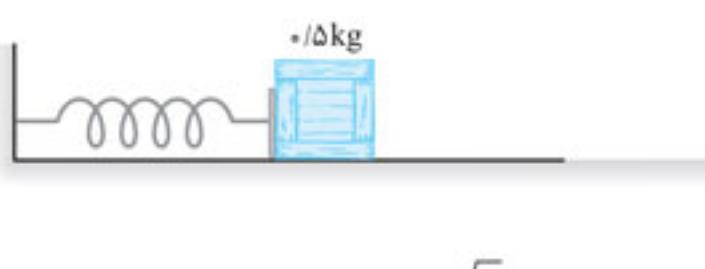

۳۹۱. مانند شکل جسمی به جرم 4 kg روی یک سطح افقی بدون اصطکاک با تندی 10 m/s به فنری برخورد و آن را فشرده می‌کند. در لحظه‌ای که انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر ۱۵۰۰ جول است، تندی جسم چند متر بر ثانیه است؟

$$40 \quad (3)$$

$$50 \quad (2)$$

$$6 \quad (1)$$

۳۹۲. در شکل رویه‌رو، سطح افقی بدون اصطکاک و جرم فنر ناچیز است. وزنه را به فنر تکیه داده و فشار می‌دهیم تا انرژی پتانسیل کشسانی سامانه جسم-فنر به 2 J برسد. اگر در این حالت، بدون تندی اولیه، وزنه را رها کنیم، بیشترین تندی وزنه تا لحظه جدا شدن از فنر، چند متر بر ثانیه خواهد شد؟ (تجربی ۹۴)

$$4\sqrt{2} \quad (4)$$

$$4 \quad (3)$$

$$20 \quad (2)$$

$$2\sqrt{2} \quad (1)$$

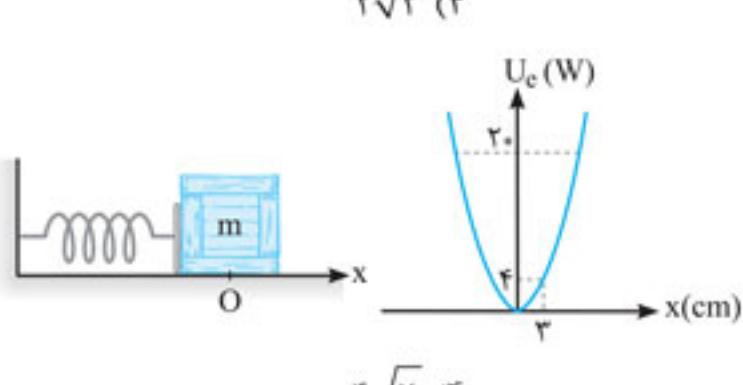

۳۹۳. مطابق شکل جسمی به جرم m با تندی 4 m/s روی سطح افقی بدون اصطکاکی با یک فنر برخورد می‌کند. در لحظه‌ای که انرژی جنبشی جسم با انرژی پتانسیل کشسانی فنر برابر می‌شود، تندی جسم چند متر بر ثانیه است؟

$$20 \quad (3)$$

$$\sqrt{2} \quad (2)$$

$$\frac{\sqrt{2}}{2} \quad (1)$$

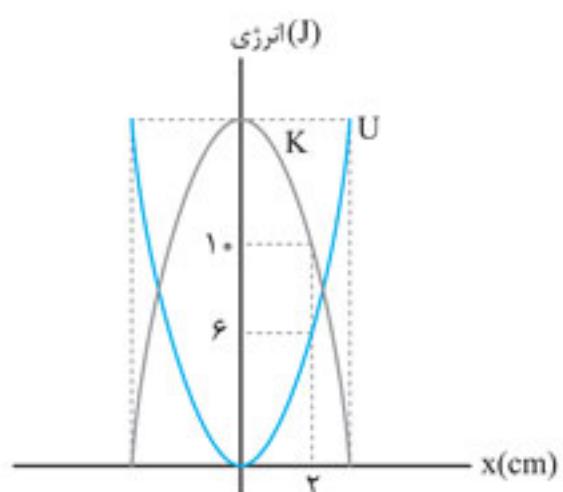
۳۹۴. در شکل رویه‌رو جسمی به جرم $m = 2\text{ kg}$ به فنری متصل است و روی سطح افقی بدون اصطکاکی در حال حرکت است. نمودار انرژی پتانسیل کشسانی سامانه جرم و فنر در بازه حرکتش به شکل مقابله است تندی جسم در مکان $x = 3\text{ cm}$ چند متر بر ثانیه است؟ (نیروی مقاومت هوا ناچیز است).

$$4\sqrt{2} \quad (4)$$

$$40 \quad (3)$$

$$2\sqrt{2} \quad (2)$$

$$2 \quad (1)$$

۳۹۵. جسمی به جرم 4kg روی سطح افقی بدون اصطکاکی به فنر متصل است. نمودار انرژی جنبشی و انرژی پتانسیل کشسانی سامانه جرم و فنر بر حسب مکان جسم به صورت مقابله است. بیشینه تندي جسم چند متر بر ثانیه است؟ (از مقاومت هوا صرف نظر کنید).

$$2\sqrt{2} \quad (2)$$

$$4 \quad (4)$$

$$2 \quad (1)$$

$$2\sqrt{3} \quad (3)$$

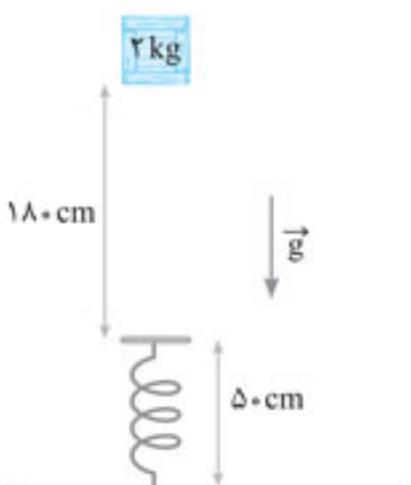
۳۹۶. مطابق شکل وزنهای به جرم 2kg از حال سکون رها می‌شود و با فنر قائمی برخورد می‌کند. در لحظه‌ای که فاصله وزنه از سطح زمین 30cm و انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر 4J است، تندي جسم چند متر بر ثانیه است؟ ($g = 10\text{m/s}^2$ و از مقاومت هوا صرف نظر کنید).

$$3 \quad (1)$$

$$4 \quad (2)$$

$$5 \quad (3)$$

$$6 \quad (4)$$

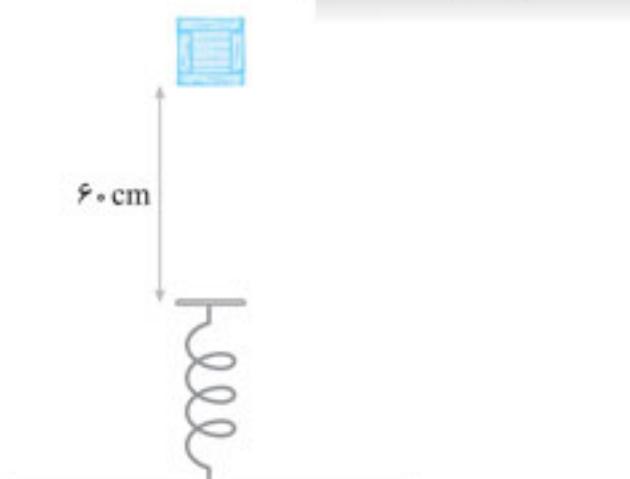
۳۹۷. در شکل روبرو جسمی به جرم 2kg از ارتفاع 60cm بالای فنر رها می‌شود و پس از برخورد به فنر آن را حداقل 20cm فشرده می‌کند. حداقل انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر چند ژول است؟ (از اتلاف انرژی صرف نظر کنید).

$$10 \quad (1)$$

$$12 \quad (2)$$

$$14 \quad (3)$$

$$16 \quad (4)$$

۳۹۸. در شکل مقابل جسمی به جرم 4kg را به فنر قائمی متصل کردہ‌ایم. در حالتی که فنر طول عادی خود را دارد، جسم را رها می‌کنیم، پس از 15cm پایین آمدن جسم، تندي آن به $1/5\text{m/s}$ می‌رسد. انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر در این لحظه چند ژول است؟ ($g = 10\text{m/s}^2$ و از مقاومت هوا صرف نظر کنید).

$$1/5 \quad (2)$$

$$2/5 \quad (4)$$

$$1 \quad (1)$$

$$2 \quad (3)$$

۳۹۹. در شکل مقابل وزنهای به جرم 400g را روی فنر قائمی قرار داده و فنر را با دست فشرده می‌کنیم تا جایی که فاصله جسم از سطح زمین 20cm شود و 4J انرژی در فنر ذخیره شود. اگر جسم را رها کنیم، فنر باز شده و جسم رو به بالا پرتاب می‌شود، حداقل ارتفاع جسم از سطح زمین، چند سانتی‌متر است؟ ($g = 10\text{m/s}^2$ و مقاومت هوا ناچیز است).

$$90 \quad (4)$$

$$100 \quad (3)$$

$$110 \quad (2)$$

$$120 \quad (1)$$

۴۰۰. در شکل زیر جسمی به جرم 6kg روی سطح شیبدار بدون اصطکاک رها می‌شود. این جسم با فنر که در انتهای سطح شیبدار قرار دارد برخورد می‌کند و آن را تا 20cm فشرده می‌کند. بیشینه انرژی پتانسیل کشسانی ذخیره شده در فنر چند ژول است؟

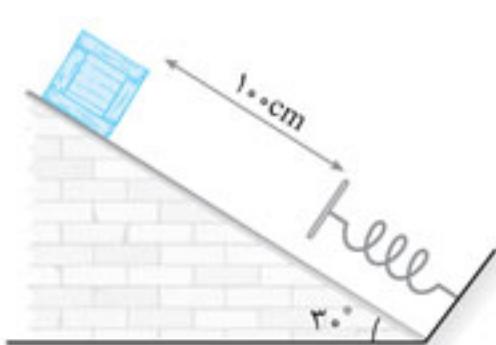
$$(g = 10\text{m/s}^2, \sin 30^\circ = \frac{1}{2})$$

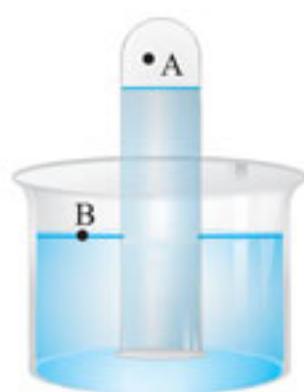
$$30 \quad (1)$$

$$36 \quad (2)$$

$$60 \quad (3)$$

$$72 \quad (4)$$

۶۵۸. شکل زیر، یک فشارسنج یا جوسنچ جیوه‌ای را نشان می‌دهد. فشار در نقاط A و B به ترتیب (برگرفته از تصویر کتاب درسی) برابر است با:

- (۱) صفر - صفر
(۲) صفر - فشار جو
(۳) فشار جو - فشار جو

۶۵۹. کدامیک از عبارت‌های زیر درست است؟

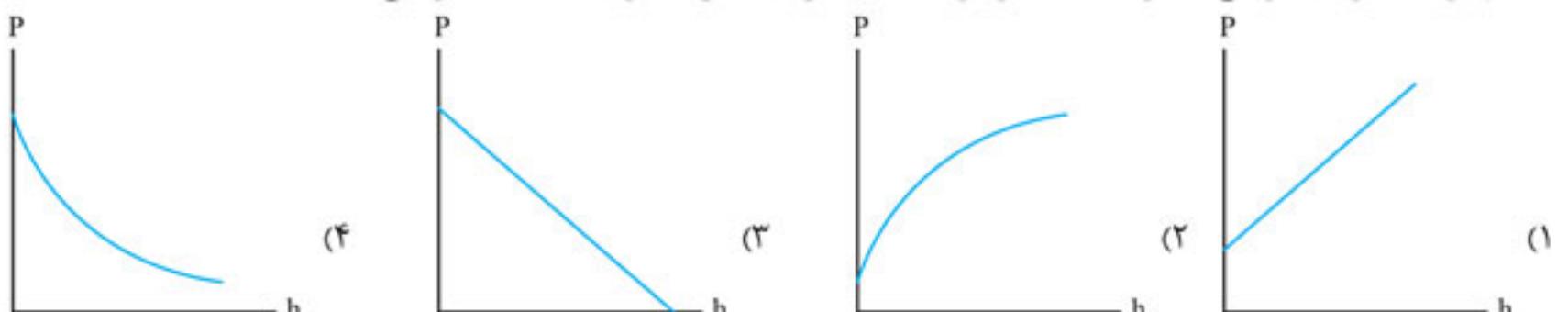
الف) ارتفاع ستون جیوه در جوسنچ به قطر داخلی لوله (غیرموبین) بستگی دارد.

ب) اگر به جای جیوه از آب در جوسنچ استفاده کنیم ارتفاع آب بسیار بیشتر از جیوه خواهد بود.

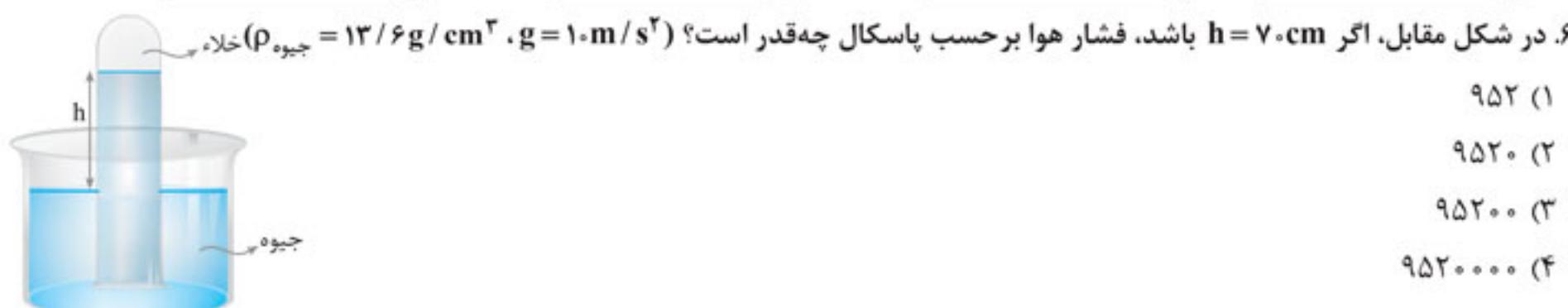
پ) پایین رفتن ارتفاع جیوه در جوسنچ نشانگر زیاد شدن فشار جو است.

- (۱) الف و ب
(۲) الف و پ
(۳) ب
(۴) پ

۶۶۰. کدام گزینه، نمودار تقریبی تغییرات فشار هوا بر حسب ارتفاع از سطح زمین را درست نشان می‌دهد؟ (برگرفته از تصویر کتاب درسی)

۶۶۱. در شکل مقابل، اگر $h = 7\text{ cm}$ باشد، فشار هوا بر حسب پاسکال چه قدر است؟ ($\rho_{جیوه} = 13/5 \text{ g/cm}^3$, $g = 10 \text{ m/s}^2$)

(۱) ۹۵۲

(۲) ۹۵۲۰

(۳) ۹۵۲۰۰

(۴) ۹۵۲۰۰۰

۶۶۲. شکل مقابل، یک جوسنچ جیوه‌ای را نشان می‌دهد. اگر فشار هوا 75cmHg جیوه باشد، فشار جیوه بر ته لوله چند پاسکال است؟

(۱) ۱۴۵

(۲) ۵

(۳) ۶۷۵۰

(۴) ۱۹۵۷۵۰

۶۶۳. شکل زیر یک جوسنچ جیوه‌ای را نشان می‌دهد. فشار هوا چند پاسکال است؟

$(\sin ۳۷^\circ = ۰/۶, \sin ۵۳^\circ = ۰/۸, g = 10 \text{ m/s}^2)$ ($\rho_{جیوه} = 13/5 \text{ g/cm}^3$)

(۱) ۱۲۱۵۰۰

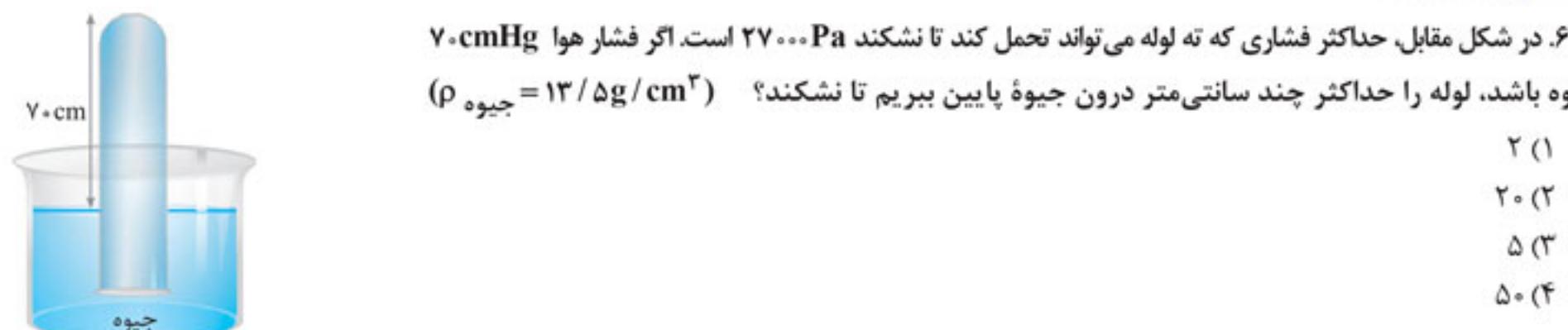
(۲) ۹۷۲۰۰

(۳) ۶۲۹۰۰

(۴) ۵۸۲۰۰

یک گام فراتر

۶۶۴. در شکل مقابل، حداکثر فشاری که ته لوله می‌تواند تحمل کند تا نشکند 27000 Pa است. اگر فشار هوا 7 cmHg جیوه باشد، لوله را حداکثر چند سانتی‌متر درون جیوه پایین ببریم تا نشکند؟ ($\rho_{جیوه} = 13/5 \text{ g/cm}^3$)

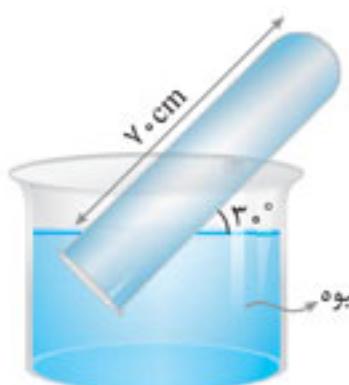

(۱) ۲

(۲) ۲۰

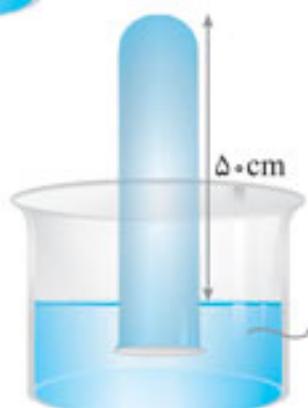
(۳) ۵

(۴) ۵۰

۶۶۵. مطابق شکل، لوله‌ای شیشه‌ای با سطح آزاد جیوه زاویه 30° می‌سازد. اگر فشار هوا برابر 75cmHg باشد، فشار جیوه بر ته لوله چند پاسکال است؟ ($13/5\text{ g/cm}^3 = \text{جیوه}$)

- (۱) ۹۴۵۰۰
(۲) ۵۴۰۰۰
(۳) ۲۷۰۰۰
۱۸۰۰۰ ۴۹

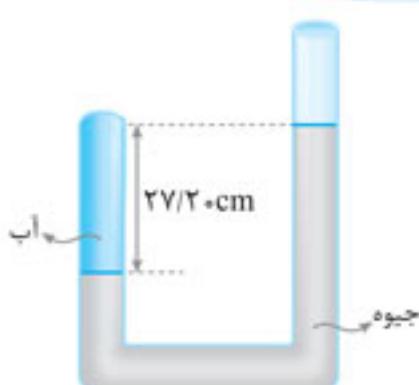
۶۶۶. در شکل زیر، فشار هوا 70cmHg است. نیرویی که جیوه بر ته لوله وارد می‌کند چند نیوتون است؟ (مساحت ته لوله 4cm^2 است). ($\rho_{\text{جیوه}} = 13/5\text{ g/cm}^3, g = 10\text{m/s}^2$)

- ۲۷ (۲)
۱۰/۸ (۴)
۳۷/۸ (۱)
۱۵ (۳)

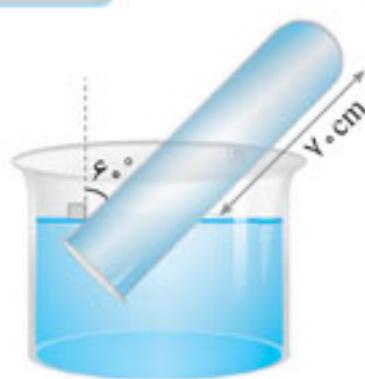
۶۶۷. در شکل زیر، فشار آب بر ته لوله، چند سانتی‌متر جیوه است؟

$$(\rho_{\text{آب}} = 1\text{g/cm}^3, \rho_{\text{جیوه}} = 13/6\text{g/cm}^3)$$

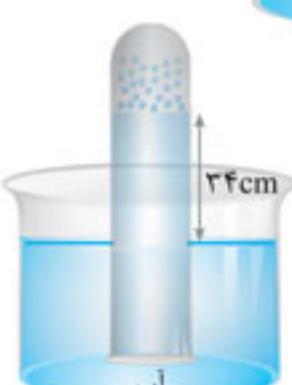
- ۸۸ (۲)
۲ (۴)
۹۵/۲ (۱)
۵۰ (۳)

۶۶۸. در شکل زیر، اگر سطح مقطع لوله برابر 5cm^2 باشد، بزرگی نیرویی که جیوه بر انتهای لوله وارد می‌کند چند نیوتون است؟ ($P = 75\text{cmHg}, g = 10\text{N/kg}, \rho_{\text{جیوه}} = 13/5\text{g/cm}^3$)

- ۲۲/۶۲۵ (۱)
۲۷ (۲)
۴۷/۲۵ (۳)
۵۴ (۴)

فشار گاز محبوس

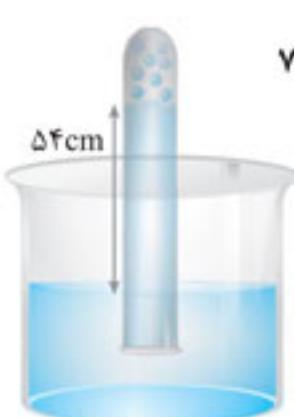

۶۶۹. در شکل زیر، فشار گاز جمع شده در انتهای لوله، 72cmHg است. اگر اختلاف سطح آب در لوله و ظرف باشد، فشار هوا چند سانتی‌متر جیوه است؟ (چگالی آب 1g/cm^3 و چگالی جیوه $13/6\text{g/cm}^3$ است).

- ۷۴/۵ (۲)
۶۸ (۴)
۷۶ (۱)
۶۹/۵ (۳)

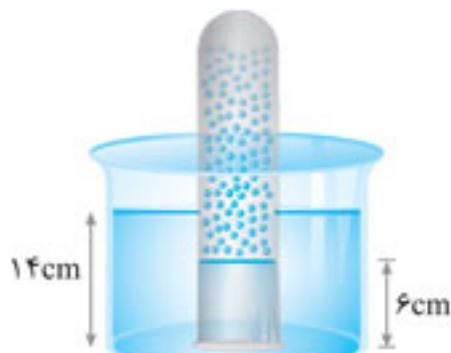
۶۷۰. در شکل مقابل، مقداری هوا وارد فضای بالای جیوه درون جوسنج شده است. اگر فشار هوا 740mmHg

باشد، فشار هوا محبوس در لوله جوسنج چند پاسکال است؟ ($g = 10\text{m/s}^2, \rho_{\text{جیوه}} = 13/5\text{g/cm}^3$)

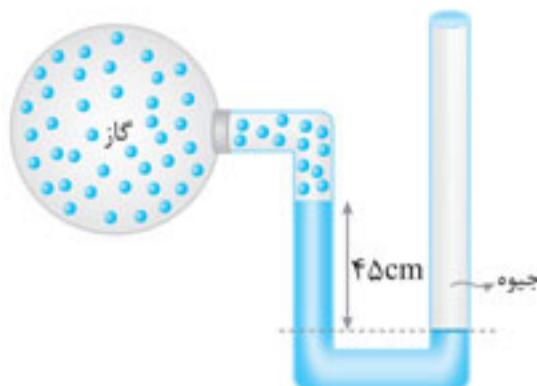

- ۷۲۹۰۰ (۱)
۲۷۰۰۰ (۲)
۵۴ (۳)
۲۰ (۴)

۶۷۱. در شکل زیر، دهانه لوله قائمی تا عمق ۱۴ سانتی‌متری درون مایعی به چگالی 1g/cm^3 فرورفته است. اگر ارتفاع مایع در داخل لوله، 6cm باشد، فشار هوا در داخل لوله چند سانتی‌متر جیوه است؟ (فشار هوا 76cmHg و چگالی جیوه $13/5\text{g/cm}^3$ است).

- ۷۵/۵ (۱)
۷۵/۶ (۲)
۷۶/۴ (۳)
۷۶/۵ (۴)

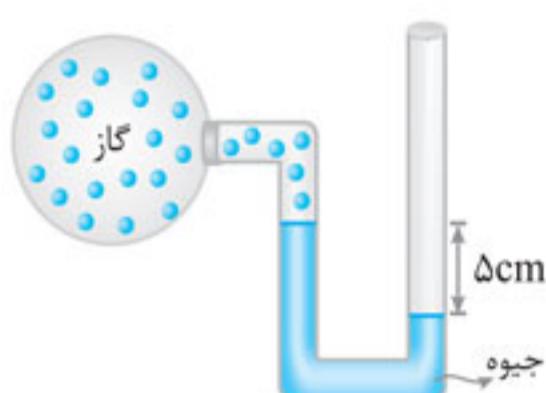
۶۷۲. در شکل زیر، اگر فشار هوا 10^5 Pa و چگالی جیوه 13600 kg/m^3 باشد، فشار گاز درون ظرف چند پاسکال است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$)

$$38800 \quad (1)$$

$$161200 \quad (2)$$

$$138800 \quad (3)$$

$$161200 \quad (4)$$

۶۷۳. در شکل رو به رو، اگر فشار گاز 95 kPa و اختلاف ارتفاع بین دو سطح جیوه برابر 5 cm باشد، فشار هوا چند سانتی‌متر جیوه است؟ ($g = 10 \text{ N/kg}$ و چگالی جیوه 13600 kg/m^3 است). (ریاضی ۷۸)

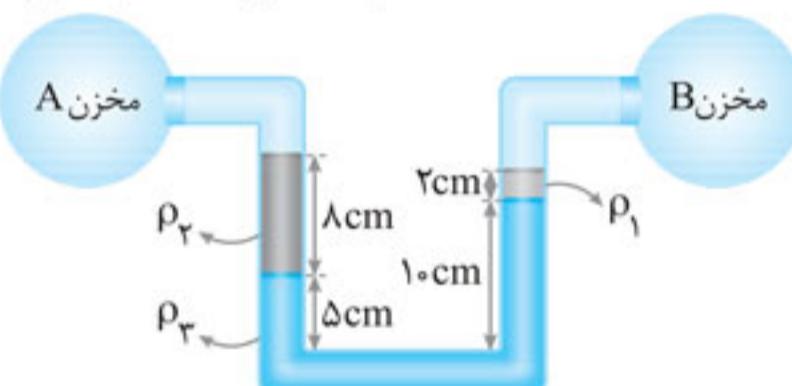
$$75 \quad (2)$$

$$65 \quad (4)$$

$$76 \quad (1)$$

$$70 \quad (3)$$

۶۷۴. در شکل زیر، فشار گاز مخزن A ..... پاسکال از فشار گاز مخزن B ..... است. ($\rho_2 = 1 \text{ g/cm}^3$, $\rho_1 = 0.1 \text{ g/cm}^3$)

($g = 10 \text{ N/kg}$ و $\rho_2 = 2 \text{ g/cm}^3$)

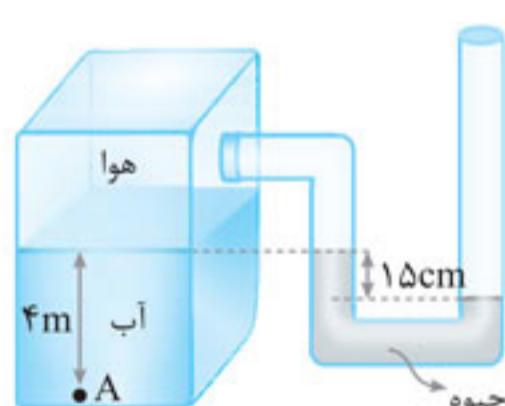
$$36 - \text{بیشتر} \quad (1)$$

$$36 - \text{کمتر} \quad (2)$$

$$0/36 - \text{بیشتر} \quad (3)$$

$$0/36 - \text{کمتر} \quad (4)$$

۶۷۵. در شکل زیر، فشار در نقطه A چند کیلوپاسکال است؟ (چگالی آب 1000 kg/m^3 , چگالی جیوه 13600 kg/m^3 , فشار هوا 10^5 Pa و $g = 10 \text{ N/kg}$) (تجربی ۹۴)

$$79/6 \quad (1)$$

$$119/6 \quad (2)$$

$$68/4 \quad (3)$$

$$120/4 \quad (4)$$

یک گام فراتر

۶۷۶. در شکل مقابل، فشار هوا 70 cmHg است، فشار هوا محبوس و فشار گاز CO_2 به ترتیب از راست به چپ چند پاسکال است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$, $\rho_{\text{روغن}} = 1 \text{ g/cm}^3$, $\rho_{\text{آب}} = 1000 \text{ kg/m}^3$, چگالی جیوه $= 13/5 \text{ g/cm}^3$, $\rho_{\text{جیوه}} = 1000 \text{ kg/m}^3$ و $P_0 = 10^5 \text{ Pa}$ پاسکال است)

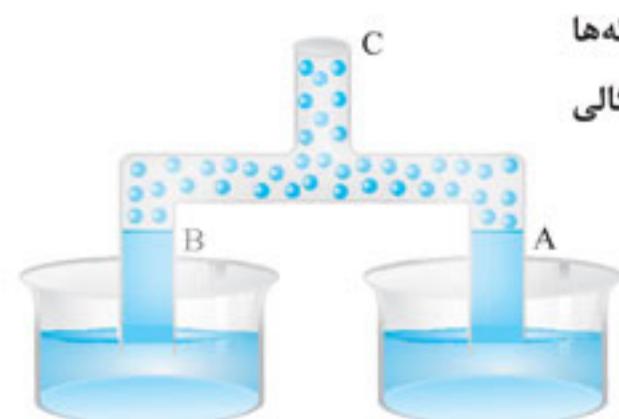
$$106200 - 106200 \quad (1)$$

$$9700 - 99800 \quad (2)$$

$$99800 - 103000 \quad (3)$$

$$106200 - 97000 \quad (4)$$

۶۷۷. در شکل مقابل، قطر مقطع لوله در قسمت A نصف قسمت B است. اگر مقداری از هوا از لوله‌ها از قسمت C مکیده شود، نسبت ارتفاع آب در لوله B به ارتفاع نفت در لوله A چه قدر است؟ (چگالی نفت 1000 kg/m^3 و چگالی آب 1000 kg/m^3 است).

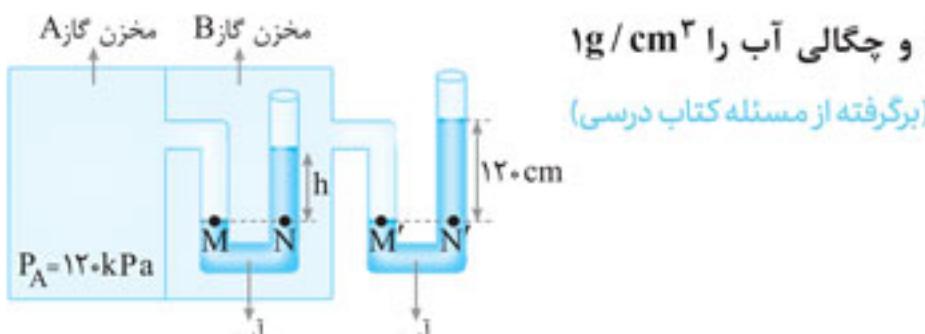
$$0/8 \quad (2)$$

$$0/4 \quad (4)$$

$$\frac{1}{8} \quad (1)$$

$$\frac{5}{8} \quad (3)$$

۶۷۸. در شکل روبرو، مقدار h چند سانتی‌متر است؟ (فشار هوا را 10^5 Pa و چگالی آب را 1 g/cm^3 بگیرید.)

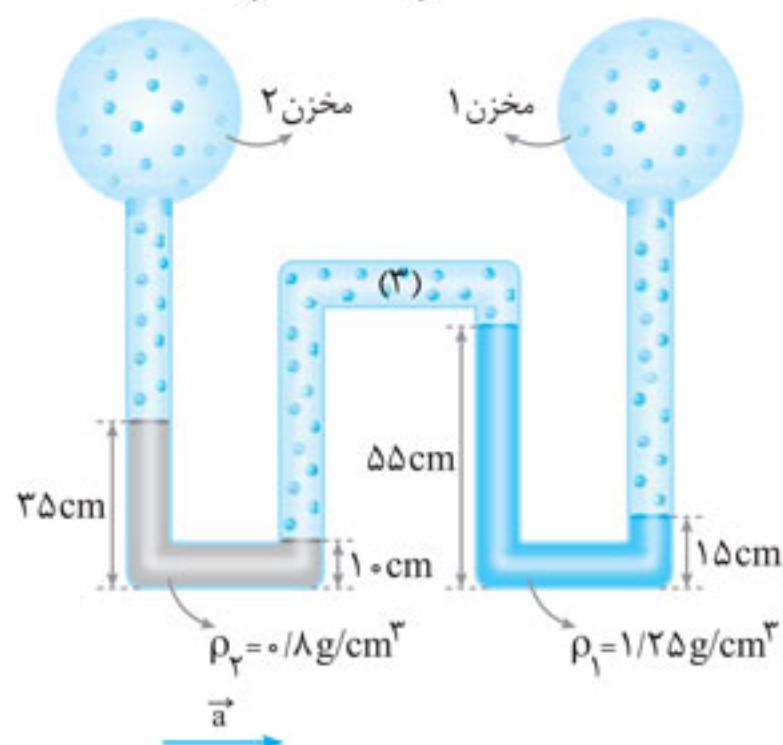
(۱) ۱۲۰

(۲) ۱۰۰

(۳) ۸۰

(۴) ۶۰

۶۷۹. در شکل مقابل، فشار گاز محبوس در مخزن (۱) دو برابر فشار گاز محبوس در مخزن (۲) است. فشار گاز در ناحیه (۳) چند کیلوپاسکال است؟ ($g = 10 \text{ N/kg}$)

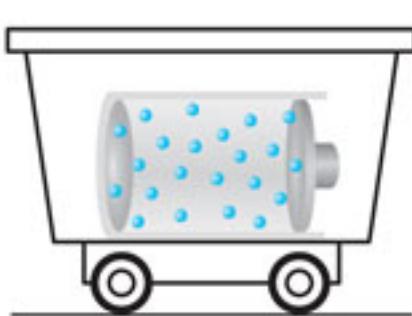
(۱) ۳

(۲) ۷

(۳) ۹

(۴) ۱۵

۶۸۰. در شکل مقابل، یک سیلندر درون گاری ثابت شده است و مقداری گاز درون سیلندر محبوس و پیستون درون سیلندر بدون اصطکاک و در حال تعادل است. فشار گاز درون سیلندر 75 cmHg است. اگر گاری با شتاب 4 m/s^2 به طرف راست حرکت کند فشار گاز تقریباً چند سانتی‌متر جیوه خواهد شد؟ (جرم پیستون 1 kg و سطح مقطع سیلندر و پیستون 10 cm^2 و چگالی جیوه 13500 kg/m^3 است.)

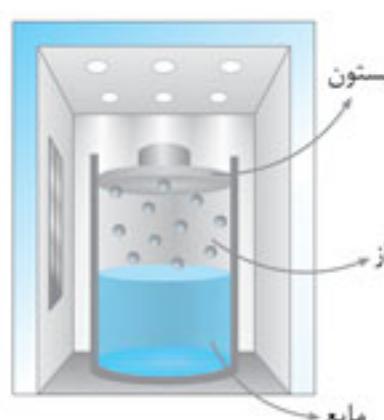
(۱) ۸۰ (۴)

(۲) ۷۸ (۳)

(۳) ۷۵ (۲)

(۴) ۷۲ (۱)

۶۸۱. در شکل زیر، مقداری گاز بین یک پیستون و مایع درون سیلندر محبوس و مجموعه آن‌ها درون آسانسور است. جرم پیستون 2 kg و مساحت مقطع سیلندر و پیستون 20 cm^2 و مجموعه ساکن است. اگر آسانسور با شتاب 2 m/s^2 به طرف بالا حرکت کند، فشار گاز چند پاسکال خواهد شد؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$ و $P_0 = 10^5 \text{ Pa}$)

(۱) ۱۲۴۰۰۰ (۲)

(۲) ۱۳۲۰۰۰ (۴)

(۳) ۱۱۶۰۰۰ (۱)

(۴) ۱۲۸۰۰۰ (۳)

فشار پیمانه‌ای

۶۸۲. کدام گزینه درست است؟

(۱) فشار مطلق یک گاز، اختلاف فشار هوا با فشار پیمانه‌ای گاز است.

(۲) فشارستنج بوردون، فشار پیمانه‌ای را نشان می‌دهد.

(۳) جوسنج، فشار پیمانه‌ای هوای محیط را نشان می‌دهد.

(۴) هر قدر به عمق بیشتری از یک دریاچه برویم، فشار پیمانه‌ای شاره کاهش می‌یابد.

۶۸۳. فشار لاستیک بادشده‌ای، 220 kPa ۲۲۰ اندازه‌گیری می‌شود. این فشار، $10 \text{ m/s}^2 \cdot g = 10 \text{ m/s}^2 \cdot 10 \text{ g/cm}^3 = 100 \text{ cmHg}$ (جیوه) (ریاضی خارج)

(۱) فشار مطلق است و معادل 22 atm است.

(۲) فشار پیمانه‌ای است و معادل 162 cmHg است.

(۳) فشار پیمانه‌ای است و معادل 162 cmHg است.

۶۸۴. چگالی محلولی که به یک بیمار تزریق می‌شود 105 kg/m^3 است. اگر فشار پیمانه‌ای سیاهرگ 130 Pa باشد ارتفاع تقریبی محلول از بدن بیمار حداقل چند متر باید باشد؟ ($P_0 = 10^5 \text{ Pa}$)

(۱) ۰/۰۱۳ (۴)

(۲) ۰/۱۳ (۳)

(۳) ۱/۳ (۲)

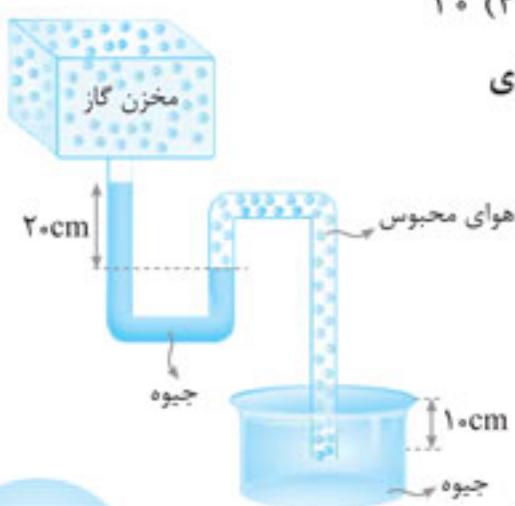
(۴) ۱۳ (۱)

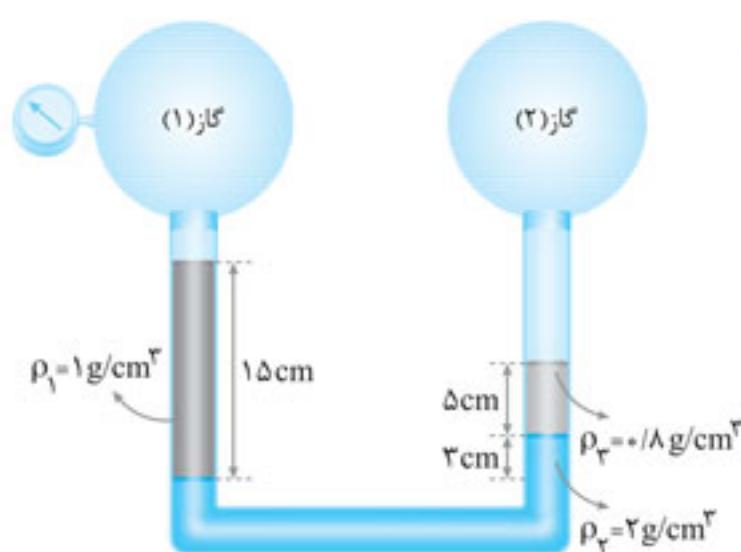
۶۹۴. در شکل مقابل، قطر مقطع دو شاخه یکسان است. اگر مخزن گاز را سوراخ کنیم. سطح مایع در شاخه سمت راست 1 m پایین می‌رود، فشار پیمانه‌ای گاز درون مخزن قبل از سوراخ کردن چند کیلو پاسکال بوده است؟ ($\rho_{\text{مایع}} = 1000\text{ kg/m}^3$ و $g = 10\text{ m/s}^2$)

- (۱) ۱
(۲) ۲۰
(۳) ۱۰

۶۹۵. در شکل مقابل، اگر فشار هوا 70 cmHg باشد، فشار پیمانه‌ای مخزن گاز چند سانتی‌متر جیوه است؟

- (۱) 60
(۲) -60
(۳) -10
(۴) $+10$

۶۹۶. در شکل مقابل فشارسنج $8 \times 10^3\text{ Pa}$ را نشان می‌دهد. فشار پیمانه‌ای گاز محبوس در مخزن (۲) چند پاسکال است؟ ($g = 10\text{ N/kg}$)

- (۱) 8×10^3
(۲) $8 / 5 \times 10^3$
(۳) 5×10^3
(۴) صفر

نیروی گاز

۶۹۷. هوایپیما در ارتفاع 9 کیلومتری پرواز می‌کند. اگر فشار هوا در این ارتفاع 30 kPa و فشار هوا در داخل کابین هوایپیما 100 kPa باشد، نیروی عمودی خالصی که بر پنجره هوایپیما به مساحت 1 m^2 وارد می‌شود چند نیوتون و کدام طرف است؟

- (۱) 3×10^4 - بیرون هوایپیما
(۲) 13×10^4 - داخل هوایپیما
(۳) 7×10^4 - بیرون هوایپیما
(۴) 7×10^4 - داخل هوایپیما

۶۹۸. مساحت دریچه خروجی یک زودپز 6 mm^2 است. می‌خواهیم فشار بخار داخل دیگ حداکثر 3 atm شود. چند گرم وزنه باید روی دریچه خروجی گذاشت؟ (فشار محیط زودپز $1\text{ atm} = 100\text{ kPa}$ است و $g = 10\text{ m/s}^2$ است.) (برگرفته از مسئله کتاب درسی)

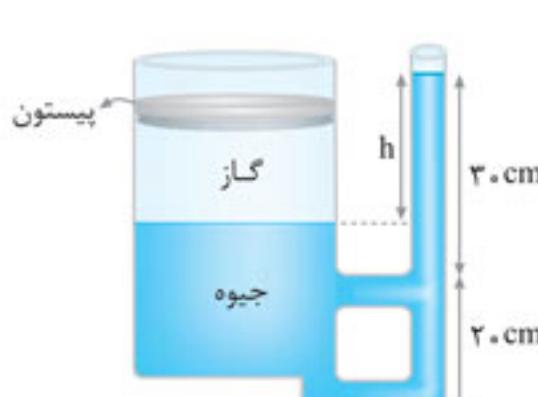
- (۱) 240
(۲) 180
(۳) 120
(۴) 60

۶۹۹. در شکل مقابل، وزن و اصطکاک پیستون ناچیز است. وزنه چند کیلوگرمی را به آرامی روی پیستون قرار دهیم تا در حالت تعادل، اختلاف ارتفاع بین دو سطح جیوه در لوله به $7/5\text{ cm}$ برسد؟ ($g = 10\text{ m/s}^2$) (ریاضی خارج $13/6\text{ g/cm}^3$ و چگالی جیوه 5 g/cm^3 است.)

- (۱) $3/2$
(۲) $4/3$
(۳) $5/1$
(۴) $6/4$

۷۰۰. در شکل مقابل، جرم پیستون $1/35\text{ kg}$ و مساحت آن 10 cm^2 است. h چند سانتی‌متر است؟ (جیوه $\rho = 13/5\text{ g/cm}^3$ و $g = 10\text{ m/s}^2$)

- (۱) 5
(۲) 10
(۳) 15
(۴) 20

۱۵.۱. دو بار $-4q$ و $+q$ در فاصلۀ d از یکدیگر قرار دارند. بار $'q$ را روی خط واصل دو بار قرار می‌دهیم تا هر سه بار در حالت تعادل قرار گیرند. در این صورت $'q$ کدام است؟

$$2q \quad (4)$$

$$-2q \quad (3)$$

$$4q \quad (2)$$

$$-4q \quad (1)$$

۱۵.۲. دو بار الکتریکی $+q_1$ و $+q_2 = 9q$ در فاصلۀ 4 cm از یکدیگرند. بار q_3 را در فاصلۀ d از بار q_1 قرار می‌دهیم تا هر سه بار q_1 و q_2 در حال تعادل قرار گیرند. d چند سانتی‌متر است و بار q_3 بر حسب q_1 کدام است؟

$$\frac{-1}{8}q_1 \quad (4)$$

$$\frac{1}{8}q_1 \quad (3)$$

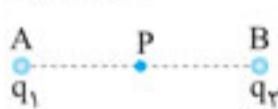
$$-\frac{9}{16}q_1 \quad (2)$$

$$\frac{9}{16}q_1 \quad (1)$$

تغییر میدان الکتریکی خالص به سبب تغییر بار و تغییر مکان

۱۵.۳. مطابق شکل دو بار الکتریکی q_1 و q_2 در نقطه‌های A و B قرار دارند. میدان الکتریکی در نقطۀ P وسط دو بار $\vec{E}$ است. اگر بار q_1 را خنثی کنیم، شدت میدان در همان نقطۀ $-\vec{E}$ می‌شود. $\frac{q_1}{q_2}$ کدام است؟

$$\frac{4}{3} \quad (4)$$

$$\frac{1}{3} \quad (3)$$

$$-\frac{3}{4} \quad (2)$$

$$-\frac{1}{3} \quad (1)$$

۱۵.۴. در شکل زیر، میدان الکتریکی خالص در نقطۀ M برابر $\vec{E}$ است. اگر بار q_2 را حذف کنیم، میدان الکتریکی خالص در نقطۀ M برابر $-\vec{E}$ است. $\frac{q_2}{q_1}$ کدام است؟

$$9 \quad (4)$$

$$-9 \quad (3)$$

$$18 \quad (2)$$

$$-18 \quad (1)$$

۱۵.۵. در شکل زیر میدان الکتریکی خالص در نقطۀ M برابر $\vec{E}$ است. اگر بار q_1 به اندازۀ $-2q_1$ بیفزاییم، میدان الکتریکی خالص در نقطۀ M برابر $-2\vec{E}$ می‌شود. $\frac{q_1}{q_2}$ کدام است؟

$$-\frac{3}{4} \quad (4)$$

$$\frac{3}{4} \quad (3)$$

$$-\frac{1}{4} \quad (2)$$

$$\frac{1}{4} \quad (1)$$

۱۵.۶. در شکل زیر بارهای q_1 و q_2 به ترتیب در نقاط B و A ثابت هستند. اگر از نقطۀ B به سمت چپ حرکت کرده و از A عبور کنیم و تا فاصلۀ دور جایه‌جا شویم، جهت میدان الکتریکی خالص ..... است.

۲) همواره به طرف چپ

۱) همواره به طرف راست

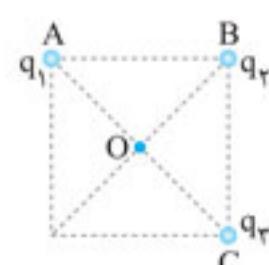
۴) ابتدا به طرف راست سپس به طرف چپ و دوباره به طرف راست

۳) ابتدا به طرف راست سپس به طرف چپ

میدان حاصل از بارهای غیرهمراستا

۱۵.۷. بارهای q_1 و q_2 در رئوس A و B مربع شکل زیر قرار دارند. وقتی بار q_3 را در نقطۀ C قرار می‌دهیم میدان الکتریکی کل در نقطۀ O (وسط مربع) در راستای OB می‌شود. q_3 برابر با کدام است؟

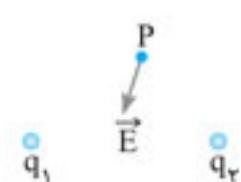
$$-q_1 \quad (1)$$

$$q_1 \quad (2)$$

$$q_2 \quad (3)$$

$$2q_1 \quad (4)$$

۱۵.۸. شکل زیر، میدان الکتریکی حاصل از بارهای q_1 و q_2 را در نقطۀ P نشان می‌دهد. علامت بارهای q_1 و q_2 چیست؟ (تجربی ۸)

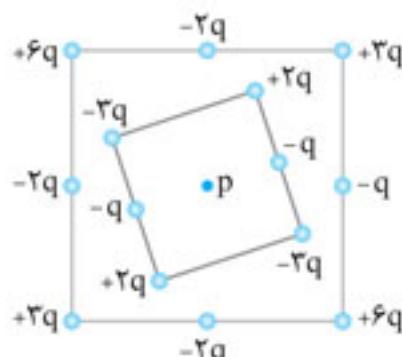
۱) هر دو مثبت

۲) هر دو منفی

۳) q_1 مثبت و q_2 منفی

۴) q_1 منفی و q_2 مثبت

۱۵۰۹. شکل زیر دو آرایه مربعی از ذره‌های باردار را نشان می‌دهد. مربع‌ها که مرکز آن‌ها در نقطه P قرار دارد هم‌ردیف نیستند. ذره‌ها روی محیط مربع‌ها به فاصله d یا $\frac{d}{2}$ از هم قرار گرفته‌اند. بزرگی میدان الکتریکی برایند در نقطه P کدام است؟ (مسئله کتاب درسی و دیوید هالیدی)

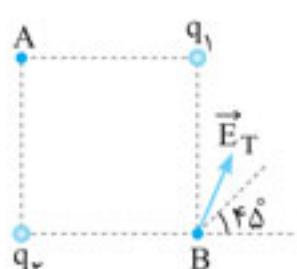
(۱) صفر

$$\frac{kq}{d^2} \quad (۲)$$

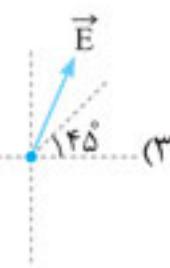
$$\frac{kq}{4d^2} \quad (۳)$$

$$\frac{kq}{12d^2} \quad (۴)$$

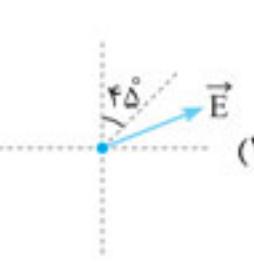
۱۵۱۰. در شکل مقابل در دو رأس یک مربع دو بار الکتریکی q_1 و q_2 قرار دارد و میدان الکتریکی خالص حاصل از آن‌ها در رأس B رسم شده است. کدام گزینه جهت میدان الکتریکی خالص این دو بار را در رأس A درست نشان می‌دهد؟

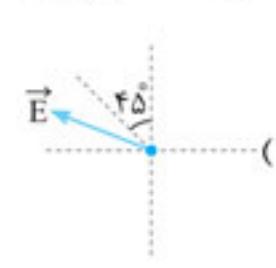
(۴)

(۳)

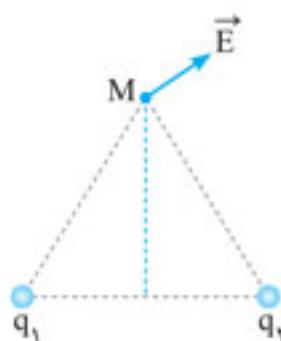

(۲)

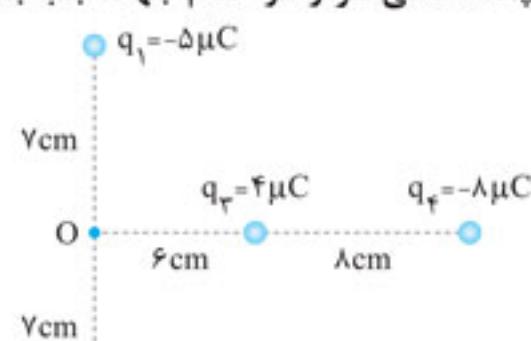
(۱)

۱۵۱۱. در شکل مقابل، میدان الکتریکی خالص (برایند) حاصل از بارهای الکتریکی q_1 و q_2 در نقطه M نشان داده شده است و نقطه M روی عمودمنصف خط واصل بارها است. اگر نسبت $K = \frac{q_2}{q_1}$ برابر باشد، کدام رابطه درست است؟ (تجربی خارج ۸۴)

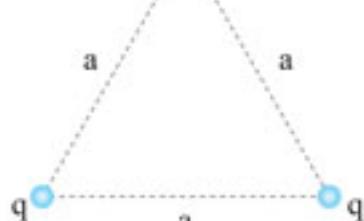
$K < -1$ (۲) $1 < K$ (۱)
(۴) $-1 < K < 0$ (۳)

۱۵۱۲. مطابق شکل زیر بارهای الکتریکی نقطه‌ای q_1 ، q_2 و q_3 در مکان خود ثابت شده‌اند. بار q_4 را چند سانتی‌متر و در کدام جایه جا کنیم تا برایند میدان‌های الکتریکی حاصل از بارها در نقطه O برابر صفر شود؟

(۱) ۲ - راست
(۲) ۴ - راست
(۳) ۲ - چپ
(۴) ۴ - چپ

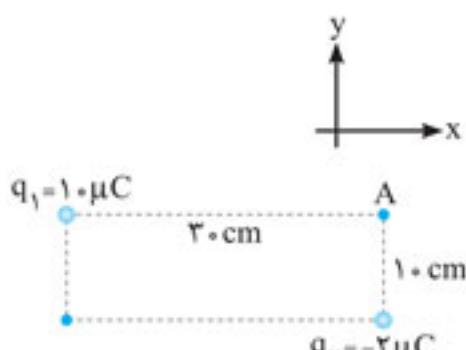
۱۵۱۳. در شکل مقابل میدان الکتریکی خالص در نقطه O از رأس مثلث متساوی‌الاضلاع برابر E است. اگر یکی از بارهای q را به $-q$ تبدیل کنیم میزان خالص در نقطه O چند E خواهد شد؟

$\frac{\sqrt{3}}{3} E$ (۲) $\sqrt{3} E$ (۱)
 $\frac{\sqrt{3}}{2} E$ (۴) $\frac{E}{2}$ (۳)

۱۵۱۴. در شکل زیر دو بار q_1 و q_2 روی دو رأس یک مستطیل قرار دارند. میدان الکتریکی خالص ناشی از دو بار در رأس A مستطیل (در SI) کدام

گزینه است؟ ($k = 9 \times 10^9 \frac{\text{N} \cdot \text{m}^2}{\text{C}^2}$)

 $(2\vec{i} - 1/\lambda\vec{j}) \times 10^6$ (۱) $(-2\vec{i} + 1/\lambda\vec{j}) \times 10^6$ (۲) $(\vec{i} - 1/\lambda\vec{j}) \times 10^6$ (۳) $(-\vec{i} + 1/\lambda\vec{j}) \times 10^6$ (۴)